

UNIVERSITAS Chydenius

2 / 2003 CHYDENIUS-INSTITUUTIN ASIAKASLEHTI

Teema: mitä laatu on?

– Bulkkibisnestä vai pitkiä väristyksiä?
s. 6-10

Laatu

Hannu Jyrkkä, Botnia Hightech:
Koulutuspalveluita täytyy olla
tarjolla jotta pystymme täällä
toimimaan.
s.6

Anders!

Chydeniuksen juhlavuosi sai
liikkeelle myös kokkolalaiset
Tarja Ihalaisen ja
Ulrika Keski-Korhosen.
s. 15

Töissä

Lähikuvassa ja
töissä Chydiksessä
suunnittelija Paula Kivinen.
s. 19

Musiikkilukiossa
lennetään
langattoman
lentolupakirjalla
s. 22-23

Uutisia tuutista
s. 20-21

Kokkolan yliopistokeskus -seminaari:

Yliopistokeskus on maakunnan yhteinen hanke

Yliopistokeskusohjelma julkistettiin elokuun 20. päivänä Kokkola-salissa. Visiona on viisi maisteriohjelmia, avoin yliopisto kandidaattiväyläksi sekä monitieteinen tutkijakoulu tohtoriväyläksi. Työryhmän laatimassa ohjelmassa Keski-Pohjanmaalle esitetään pyyviä yliopistollisia aikuiskoulutusväyliä opettajankoulutuksen lisäksi tietotekniikkaan, sosiaalityöhön, kauppatieteisiin ja kemiaan.

Rehtorit Lajunen, Sallinen ja Jakobsson sekä johtaja Viitasalo.

johtosääntö tämän vuoden aikana.

Alueelta tarvitaan yhteistyötä ja rahaa

Yliopistokeskuksen koulutus- ja tutkimusalat suunnitellaan vastaamaan alueen työ- ja elinkeinoelämän tarpeita. Tämän vuoksi on luontevaa, että myös alue osallistuu yliopistokeskushankkeiden rahoitukseen.

Lisäksi yliopistokeskus tarvitsee alueen osaamiskeskus- ja tutkimuslaitoksia yhteistyöhön. Alueella toimii monia yhteisöjä, joissa harjoitetaan tieteellistä tutkimustoimintaa tai joilla on koulutus- ja tutkimusyhteistyötä joidenkin yliopistojen kanssa. Esimerkiksi kemia ja lääketiede perustuvat tiiviiseen yhteistyöhön Keski-Pohjanmaan teknologiakeskuksen (KETEK) ja sairaanhoitopiirin kanssa.

Alueen rahoitusta ja yliopistokeskusyhteistyön laajentamista selvittää Kokkolan, Pietarsaaren, Keski-Pohjanmaan liiton ja Kaustisen seutukunnan sekä alueen elinkeinoelämän edustajista koottu työryhmä.

Yliopistokeskus tarvitsee kehittyäkseen keskipohjalaista maakuntahenkeä. Tähän asti sitä on löytynyt, joten varmasti sitä löytyy jatkossakin. ■

Teksti: Juha Mustonen

Yliopistokeskusohjelman yhdessä Oulun ja Vaasan yliopistojen rehtoreiden Lauri Lajusen ja Matti Jakobssonin kanssa.

Rehtori Aino Sallisen mukaan tutkintotavoitteisen aikuiskoulutuksen monipuolistaminen on Kokkolan yliopistokeskuksen tärkeimpiä tehtäviä. Jyväskylän yliopiston yhteiskunta- ja kasvatustieteellinen sekä tietotekninen koulutustoiminta Chydenius-Instituutissa täydentyy Vaasan yliopiston kauppatieteellisellä ja Oulun yliopiston kemian osaamisella.

Yliopistokeskuksen hallinnon osalta rehtorit korostivat kevyttä mallia, jossa päävastuu on instituutin johtokunnalla. Jonkinlainen neuvottelufoorumi yliopistojen rehtoreiden, aluehallinnon johdon ja instituutin välille kuitenkin varmaan syntyy, kun "Chydenius-Instituutti - Kokkolan yliopistokeskus" -nimiselle erillislaitokselle laaditaan oma

Kolmen rehtorin tuki

Johtaja Mikko Viitasalon johtama yliopistokeskustyöryhmä esitti raportissaan, että Chydenius-Instituutti aloittaa toimintansa Kokkolan yliopistokeskuksena vuoden 2004 alusta. Kolmen yliopiston rehtorit antoivat tukensa Jyväskylän, Oulun ja Vaasan yliopistojen toiminnallisesti yhteisen yliopistokeskuksen käynnistymiselle. Hallinnollisesti instituutti säilyy osana Jyväskylän yliopistoa.

- Pidän yliopistokeskuksen syntymistä merkittävänä saavutuksena, joka vauhdittaa Keski-Pohjanmaan alueellista kehittämistä. Yhteistyö Jyväskylän, Oulun ja Vaasan yliopistojen kesken vakiintuu ja laajenee, Jyväskylän yliopiston rehtori Aino Sallinen sanoi vastaanotettuaan oh-

PÄÄKIRJOITUS
-LEDAREN
Mikko Viitasalo
s. 4-5

"Yliopistokeskus on Kokkolalle ja koko maakunnalle mahdollisuus, joka sattuu kohdalle vain kerran vuosisadassa."

UC TEEMA: LAATU, MITÄ SE ON?
s. 6-10

- Laatu syntyy huippuosajien ja asiakkaiden yhteistyöstä. Haastattelussa Botnia Hightechin toimitusjohtaja Hannu Jyrkkä

Matti Meriläinen, Olli Luukkainen, Riitta Viitala ja Veijo Tikanmäki:

Koulutuksen laatu: BULKIBISNESTÄ VAI PITKIÄ VÄRISTYKSIÄ?
s. 16

KOLUMNI: Laadukasta opetusta
s. 10

Jyväskylän yliopiston vararehtori Paula Määttä

KAHVILLA KELLOTORNINISSA
PÅ KAFFE I KLOCKTORNET
s. 12-13

Vieraana maakuntaneuvos Viljo S. Määttä

ELÄKÖÖN ANDERS!
s. 14-15

Juhlavuoden tunnelmia pappilanmäeltä Kokkola-saliin.

Kaustislainen Katja Kivistö tutustui monien muiden mukana Chydeniusnäyttelyyn.

CHYDENIUS SAI OMAN SÄÄTIÖNSÄ
s. 18

NAHKATEHTAAN KUMMITUS
s. 18

TÖISSÄ CHYDIKSESSÄ
s. 19

UUTISIA TUUTISTA!
s. 20-21

MUSIIKKILUKIOSSA LENNETÄÄN LANGATTOMAN LENTOLUPAKIRJALLA
s. 22-23

UCRISTIKKO
s. 23

ONNEA VOITTAJILLE

Edellisen numeron onnekkait, aktiiviset lukijat ja kilpailuihin vastanneet voittajat on arvottu. Yhteyskortin palauttaneista onnetar valitsi Tarja Huntuksen Kokkolasta, kiperän ristikon ratkaisijoista onnekkain oli Tytti Blomqvist Kokkolasta. He voittivat Esko Valtasen Tietofinlandiallakin palkitun teoksen *Kotona maailmankaikkeudessa*. Tietokilpailun tietäjistä palkinto osui ylivieskalaiselle Erja Voutilaiselle, joka saa omakseen Chydeniuksen elämäkerran. Kirjat on postitettu voittajille. Onnittelut!

Kannen kuva: T. Hirvinen

Chydenius-Instituutin asiakaslehti UNIVERSITAS CHYDENIUS ilmestyy kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä.

Päätoimittaja: Mikko Viitasalo, puh. 040 5431647
Toimituskunta: Margareta Back, Juha Hakala, Tanja Isoaho, Sari Lehto, Ilkka Luoto, Päivi Vuorio

Toimituspäällikkö ja taitto: Lauri Tuomi-Nikula, Don L. Kulttuurialan konsulttipalvelut, puh. 0400 674324
Käännökset Stina Hallman

Toimituksen osoite, tilaukset ym.: Chydenius-Instituutti / UC, PL 567, 67701 KOKKOLA
Painopaikka: KL Paino, Ylivieska, pm 20 000
Seuraava numero ilmestyy tammikuussa 2004

Mikko Viitasalo
Johtaja
Chydenius-Instituutti

Uhkaako alueellisuus koulutuksen laatua?

Yliopistoilta on jo muutamia vuosia perätty alueellista vastuuta ja alueellista vaikuttavuutta. Vaatimukset ovat tulleet erityisesti yliopiston ulkopuolelta, yritys- ja elinkeinoelämästä. Ulkopuolisia neuvoja yliopistolaitos sietää huonohkosti. Perinteistään vahvasti kiinni pitävissä yliopistoissa onkin noussut suuri huoli opetuksen ja tutkimuksen laadun perään. Mitä perinteikkäämpi yliopisto, sitä vähemmän sieltä näyttää löytyvän alueellisen vastuun kantajia.

Epäilijöitä löytyy emoyliopistos-tammekin. Taannoisessa Opettaja -lehden (Opettaja 20/2003) kolumnissa todetaan Jyväskylän avoimen yliopiston kehittämispäällikkö Hannu L.T. Heikkisen suulla, kuinka yliopistojen alueellinen tehtävä on uuden yliopistolain pahanlaatuista väärin-luentaa. Heikkisen mielestä yliopisto "ei saa olla siltarumpupolitiikan modernisoitu muoto, vaan sen mielenkiinnon kohteet ja toimintakenttä ovat edelleen laajoja yleisiä." Siihen kuulemma velvoittaa jo yliopiston nimi: universitas. Heikkisen mukaan reviierialueiden merkittäminen ja yliopistojen valjastaminen alueellisen elinkeinoelämän rattaisten yhdeksi vetäjäksi on yliopiston idean kaventamista. Todellinen yliopisto ei hae vain aineellisia tai välinearvoja, vaan myös totuutta itseään. Heikkisen mielestä totuuden ja laadun tavoittelu eivät sovi yhteen alueellisen vaikuttavuuden kanssa.

Joudun olemaan täysin eri mieltä. Kyllä laatua ja totuutta voidaan löytää kampuksen ulkopuoleltakin - jopa niin, että nämä kaksi sanaa voivat yhtä aikaa luonnehtia maakunnassa toteutettua yliopistollista koulutusta. Tästä on osoituksena Jyväskylän yliopiston toinen opetuksen laatuyksikkö, joka löytyy Kokkolasta Chydenius-Instituutista. On vain ajan kysymys, milloin tutkimuksen

huippuyksikkö löytyy periferiasta.

Onneksi alueellisuus nähdään joisakin yliopistoissa vahvuutena. Esimerkiksi Oulun yliopisto on alueellisessa toiminnassaan edelläkävijä ja uranuurtaja Suomessa.

Niin ikään opetusministeriön strategioissa koulutus ja tiedepolitiikka on tunnustettu keskeisiksi vaikutuskanaviksi alueellisesti tasapainoisen kehityksen turvaamiseksi. Yliopistojen alueellisen vaikuttavuuden kannalta haasteeksi ovat muodostuneet maakunnat, joissa ei ole omaa yliopistoa. Tältä osin valtion koulutuspoliittinen linja on hallitusohjelman mukaan yliopistokeskusten kehittäminen - ei siis uusien yliopistojen perustaminen.

Yliopistokeskuksilla viitataan kuuteen paikkakuntaan: Pori, Mikke-li, Kajaani, Kokkola, Lahti ja Seinäjo-ki. Kehittämällä tarkoitetaan mm. sitä, että yliopistollista toimintaa kootaan alueellisesti yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, tehdään yhteistyötä alueella toimivan ammattikorkeakoulun kanssa sekä kehitetään aluetta palvelevia maisteriohjelmia. Korkeakoulujen alueellisen kehittämisen työryhmä esitti Kokkolan yliopistokeskuksen kehittämisestä selvän linjan: Chydenius-Instituutin kehittäminen yliopistokeskukseksi. Työryhmä totesi, että Chydenius-Instituutista tulee kehittää toiminnallisesti Jyväskylän, Oulun ja Vaasan yliopistojen yhteinen laitos, joka toimii sateenvarjona alueen yliopistokoulutuksen kehittämisessä.

Yliopistokeskus on Kokkolalle ja koko maakunnalle mahdollisuus, joka sattuu kohdalle vain kerran vuosisadassa. Sen onnistuminen edellyttää kaikkien osapuolten vahvaa sitoutumista ja vahvaa tukea. Tartutaan tukevasti tarjoukseen. Tässä hankkeessa eivät totuus ja laatu voi mitenkään olla uhattuna. ■

PÄÄKIRJOITUS

LEDAREN

Hotas kvaliteten på utbildningen av den regionala aspekten?

Redan i några års tid har det framförts krav på att universiteten skall ha regionalt ansvar och regionala effekter. Kraven har kommit särskilt från aktörer utanför universiteten, från företagen och näringslivet. Universitetsväsendet tolererar inte utomstående rådgivare särskilt lätt. Frågan om kvaliteten på undervisning och forskning har också väckt stora farhågor vid universiteten, som håller hårt på sina traditioner. Ju traditionsrikare universitetet är, desto mindre intresse verkar det finnas för att bära regionalt ansvar.

Också inom vårt moderuniversitet finner man dem som tvivlar. I en kolumn nyligen i tidningen Opettaja (nr 20/2003) konstaterar utvecklingschef Hannu L.T. Heikkinen vid Jyväskylä öppna universitet att universitetens regionala uppgift utgör en grav felläsning av den nya universitetslagen. Enligt Heikkinen får ett universitet inte vara ett modernt sätt att driva regionala frågor utan universitetens intresseobjekt och verksamhetsfält skall fortfarande vara vidsträckta och universella. Redan benämningen universitas sägs förplikt till det. Heikkinen anser att när man märker ut revir och tvingar universiteten att gå näringslivets ärenden blir universitetens idén kringskuren. Ett verkligt universitet söker inte bara materiella eller instrumentella värden utan också själva sanningen. Heikkinen anser att sannings- och kvalitetssträvandena inte passar ihop med frågan om de regionala effekterna.

Jag ser mig tvungen att vara av helt annan åsikt. Nog kan kvalitet och sanning återfinnas också utanför campus - t.o.m. så att dessa två ord samtidigt kan karakterisera den universitetsutbildning som har realiserats i landskapet. Ett bevis på det är Jyväskylä universitets andra kvali-

tetsenhet för undervisning som finns vid Chydenius-Institutet i Karleby. Det är bara en tidsfråga innan en spetsforskningsenhet återfinns i periferin.

Lyckligtvis ses den regionala aspekten som en styrka vid en del universitet. T.ex. Uleåborgs universitet är i sin regionala verksamhet en föregångare och banbrytare i Finland. Bakom denna verksamhet finns en stark övertygelse om att universitetens regionala roll kommer att bli ännu aktuella än förut.

I undervisningsministeriets strategier har utbildning och vetenskapspolitik likaså erkänts vara centrala påverkanskanaler för att trygga en regionalt välbalanserad utveckling. De landskap där det inte finns något eget universitet har blivit en utmaning med avseende på universitetens regionala effekter. Härvidlag innebär statens utbildningspolitiska linje enligt regeringsprogrammet en utveckling av universitetscentra - alltså inte inrättande av nya universitet.

Med universitetscentra åsyftas fem orter: Björneborg, S:t Michel, Kajana, Karleby, Lahtis och Seinäjo-ki. Med utveckling avses bl.a. att universitetsverksamheten sammanförs till en regionalt sammanhängande helhet, man samarbetar med den i regionen verkamma yrkes-högskolan samt utvecklar de magistersprogram som betjänar regionen. Arbetsgruppen för regional utveckling av högskolorna lade fram en klar linje om utvecklingen av ett universitetscentrum i Karleby: en utveckling av Chydenius-Institutet till universitetscentrum. Arbetsgruppen konstaterade att Chydenius-Institutet vad verksamheten beträffar bör utvecklas till en för Jyväskylä, Uleåborgs och Vasa universitet gemensam institution som fungerar som ett paraply över utveck-

Chydeniusens jubelåvoden p  j  hlaa vietettiin uudessa Kokkola-salissa 1.3.

lingen av universitetsutbildningen i regionen.

Ett universitetscentrum  r f r Karleby och hela regionen en möjlig-het som yppar sig bara en gång på hundra  r. För att det skall lyckas be-h vs starkt engagemang och stöd från alla parter. Det gäller att gripa chansen. I detta projekt kan inte sanningen och kvaliteten på något sätt vara hotade. ■

Mikko Viitasalo
Direktör
Chydenius-Institutet

Laatu syntyy huippuosaajien ja asiakkaiden yhteistyöstä

ICT-alan yritykselle koulutus on elinehto

- Minulle laatu merkitsee ensisijaisesti sitä, miten tiedostamme asiakkaiden tarpeet ja kuinka kykenemme niihin vastaamaan.

Näin määrittelee laadun käsitteen viime vuonna vuoden toimitusjohtajaksi valittu Botnia Hightechin toimitusjohtaja Hannu Jyrkkä. Yrityksen laaturajajärjestelmä on parhaillaan sertifiointiprosessissa. Jokapäiväisessä yritystoiminnassa laatu näkyy Botnia Hightechissa ennen kaikkea tiiviinä yhteistyönä asiakkaiden kanssa.

Botnia Hightechin toimitusjohtaja Hannu Jyrkkä.

- Tarpeiden selvittäminen ja kartoitus tapahtuu päivittäisessä työssä vähintäänkin päällikkötason henkilöiden toimesta. Myös suunnittelija laadun toteuttajana on tiiviisti asiakkaan kanssa tekemisissä, ja asiakaspalvelutilannehan on juuri se, jossa laatua mitataan, Jyrkkä selvittää.

Työn laatua arvioidaan Botnia Hightechissa lisäksi puolivuositaiten numeeristen selontekojen sekä asiakkaiden täyttämien kyselyiden pohjalta.

Koulutus on välttämättömyys

Laadun tekemisen eräänä mittana on luonnollisesti huippuosaaminen. Korkeatasoinen koulutus onkin Botnia Hightechille toimitusjohtaja Jyrkkän mukaan ollut alusta saakka välttämättömyys. Yrityksen henkilökunnalla on lähes kaikilla ammattikorkeakoulu- tai korkeakoulututkinto, ja työntekijät opiskelevat työn ohessa aktiivisesti joko oman ammattialansa jatkotutkintoja tai ovat mukana esimerkiksi johtamiskoulutuksessa. Jyrkkä itse on suorittanut työnsä ohessa toimitusjohtajakoulutuksen, ja on tällä hetkellä mukana Chydenius MBA-koulutuksessa.

Koulutuspalveluiden mukaan tuloa yritysmaailmaan Jyrkkä pitää erittäin positiivisena asiana.

- Etenkin tämän tyyppisissä yrityksissä kuin meidän yrityksemme koulutusorganisaatioiden mukana olemisen ilman muuta kuuluu asiaan. Ja miksei muissakin yrityksissä, alalla kuin alalla.

Alueellinen yliopistokeskus on Jyrkkän mielestä jo Keski-Pohjanmaan imagon kannalta erittäin tarpeellinen. Botnia Hightechille alueen kor-

Kuva: T. Hirvonen

keakoulutarjonta on Jyrkkän mukaan yrityksen toiminnan kannalta lähes välttämätöntä.

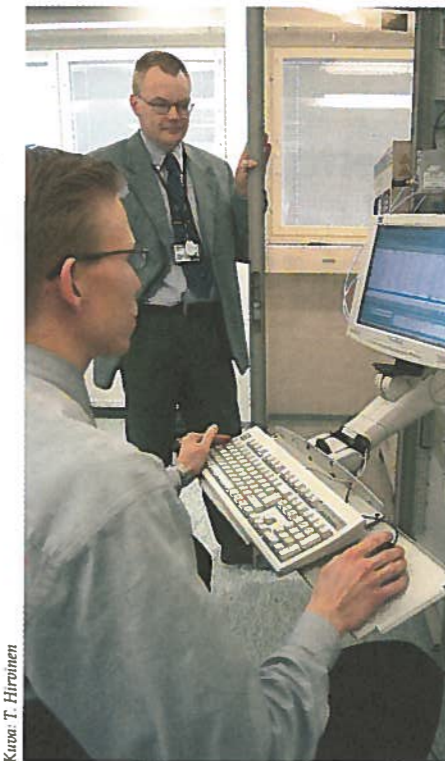
- Koulutuspalveluita täytyy olla tarjolla, jotta pystymme täällä toimimaan. Erityisesti verkostoitumisen kautta mahdollistuva opiskelun joustavuus on meille tärkeää.

Huippuosaajatkin kaipaavat koulutusta

Koulutusmaailmassa yksi laatuun kiinteästi liittyvä määre, elinikäinen oppiminen, on jo varsin pitkään ollut ja on yhä tiheään esiintyvä sanapari. Hannu Jyrkkä toivoo, että käsitettä osattaisiin tulkita nykyistä laajemmin.

- Elinikäisellä oppimisella monet käsittävät vain sitä, että siirrytään omalta alalta toisenlaisiin tehtäviin tai kokonaan toiselle alalle. Tulisi kuitenkin kehittää elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia myös siten, että asiantuntijuus omaan alaan ke-

Minulle laatu merkitsee ensisijaisesti sitä, miten tiedostamme asiakkaiden tarpeet ja kuinka kykenemme niihin vastaamaan, Hannu Jyrkkä sanoo.

Kuva: T. Hirvonen

- Koulutuspalveluita täytyy olla tarjolla, jotta pystymme täällä toimimaan.

hittyisi ja siinä pysyttäisiin osaamisen kärjessä, Jyrkkä mieltii.

Asiantuntijoiden koulutuksen järjestämisestä on jo käyty Botnia Hightechin ja Chydenius-Instituutin välillä neuvotteluita.

- Tällaiset huippuosaajien koulutukset puuttuvat tällä hetkellä kokonaan aikuiskoulutuksen kentästä. Tarvitaan kapean sektorin jatkuvaa ammattitaidon kehittämistä ja päivittämistä, Jyrkkä painottaa.

Tutkimusyhteistyö tärkeää yrityksille

Chydenius-Instituutin yksi tärkeimpiä tehtäviä Botnia Hightechin näkökulmasta on tiedon kerääminen ja tutkiminen sekä tiedon jalostaminen yrityksen työntekijöiden omaksuttavaksi. Jyrkkä toivoo, että yliopistojen tutkijat olisivat yhä suuremmassa määrin palvelemissa yritysmaailman tarpeita.

- Pienillä yrityksillä ei ole varaa

omiin tutkimusorganisaatioihin. Yliopistoverkoston kautta yrityksillä olisi erinomainen mahdollisuus saada heitä palvelevaa uusinta tutkimustietoa Suomesta ja muualta maailmasta. Tarvitsemme tutkijoita, jotka hankkivat maailmalta tietoa ja jalostavat sitä siihen muotoon, jota yritykset Keski-Pohjanmaalla todennäköisesti tarvitsevat.

Botnia Hightechin ja Chydenius-Instituutin tietoliikennelaboratorion yhteistoiminnan Jyrkkä toivoo kehittyvän jatkossa yhä enemmän edellä mainitun kaltaiseksi. Hän toivoo myös, että toimintaan saataisiin useita yrityksiä mukaan.

- Toki laboratorion ainoana yhteistyökumppanina saamme tarkalleen meidän tarpeisiimme räätälöityä palvelua, mutta toimintaympäristön kehittämisen kannalta olisi tärkeää, että saisimme muitakin yrityksiä tähän yhteistyöhön mukaan.

Teksti: Tanja Isoaho

Yliopistojen aikuiskoulutuksessa laatua ja vaikuttavuutta

Kaikki Chydenius-Instituutin yhteistyöyliopistot, Jyväskylän yliopisto, Oulun yliopisto ja Vaasan yliopisto, on valittu aikuiskoulutuksen laatuylipistoiksi vuosiksi 2004-2006. Yhtenä valintaperusteena oli aikuiskoulutuksen vahva asema alueellisena ja/tai valtakunnallisena vaikuttajana.

Korkeakoulujen arviointineuvosto painotti aikuiskoulutuksen laatuylipistojen ja koskevassa esityksessään mm. sitä, että aikuiskoulutus kytkeytyy kunkin yliopiston osaamiseen ja vahvuusalueisiin. Yliopistot ovat myös ottaneet elinikäisen oppimisen periaatteet huomioon kehittäessään opetus- ja ohjauskäytäntöjään sekä oppimisympäristöjään.

Yliopistot olivat jättäneet 15 hakemusta aikuiskoulutuksen laatuylipistoiksi. Hakemukset käsitteli yliopistojen ulkopuolinen asiantuntijaryhmä. Jyväskylän, Oulun ja Vaasan yliopistojen lisäksi aikuiskoulutus arvioitiin korkealatuiseksi Helsingin yliopistossa ja Taideteollisessa korkeakoulussa. Opetusministeriö käyttää arviointia yhtenä yliopistojen tuloksellisuusrahan jakoperusteena.

Chydenius-Instituutin opettajankoulutus Bulkkibisnestä vai pitkiä väristoryksiä?

Chydenius-Instituutille kuuluu hyvää. Korkeakoulujen arviointineuvosto on esittänyt instituutin luokanopettajien aikuiskoulutusta yhdeksi yliopistokoulutuksen laatuyksiköksi vuosina 2004-2006. Palkittavilta yksiköiltä vaadittiin mm. näyttöjä tuoreista ja tehokkaista opetusmenetelmistä, opiskelijoiden osallistumisesta koulutuksen suunnitteluun, tutkimuksen heijastumisesta koulutukseen, sekä osoitusta työelämätarpeiden huomioimisesta.

Tässä artikkelissa arvioidaan koulutuksen laadusta, osaamisesta ja osaamisen johtamisesta esittävät erityisasiantuntija **Olli Luukkainen**, kehittämisspäällikkö **Matti Meriläinen**, sivistystoimenjohtaja **Veijo Tikanmäki** sekä professori **Riitta Viitala**.

Yhteiskunnallinen tehtävä?

Suomen Kuntaliiton Olli Luukkainen ottaa lähtökohdakseen opettajan työnkuvan muutoksen, joka hänen mukaansa on näkynyt selvästi.

- Aloitin itse opettajan urani vuonna 1980, jolloin katsottiin että hyvä opetustaito on suorastaan autuaaksi tekevä asia. Siirryttäessä 1990-luvulle esille nousi aineenhallinnan ja erilaisten osataitojen, esimerkiksi matematiikan rooli. Sen sijaan 2000-lukua lähestyttäessä alettiin väsymättömästi reflektoida: yksin ja tiimeissä ja

jos minkälaisissa poikkitaiteellisissa ryhmissä.

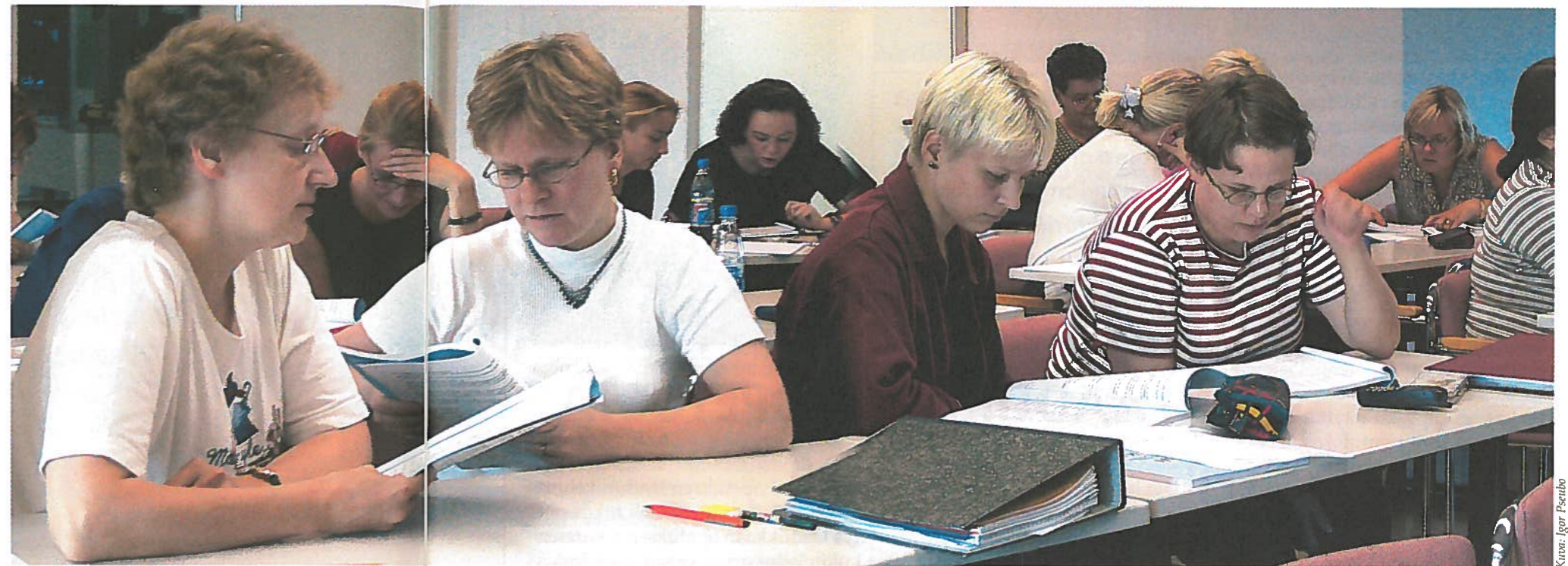
- Nyt on alettu puhua opettajan yhteiskunnallisesta tehtävästä. Opettaja nähdään jälleen jonkinlaisena aiuruena, joka vie maailmaa työnsä kautta johonkin eettisesti kestäväan ja toivottavasti parempaan suuntaan.

- Totta kai opettajakoulutuksenkin pitää samalla muuttua. Opettajaksi kouluttautuvalla tulee esimerkiksi tarjota mahdollisuus oppia erilaisia tapoja työskennellä. Chydenius-Instituutti on ollut tässä edelläkävijä. Täällä on lähdetty tekemään opettajankoulutusta koulutettavan joukon erilaisuutta kunnioittaen.

Luukkainen on selvästi kotikentällään pohtiessaan opettajan tulevaa roolia eettisesti ja yhteiskunnallisesti valvutuneena ammattilaisena.

- Tulevaisuuden opettaja ei ehkä annakaan valtavasti vastauksia, vaan kasvattaa kansalaisia katsomaan, millaisia asioita maailmassa tapahtuu ja millaisessa maailmassa on hyvä elää. Opettaja kysyy, opettaja analysoi!

- On selvää, ettei esimerkiksi laadukasta peruskoulutusta saavuteta samoin konstein kuin ennen. Silti laadun tulee olla tärkein tavoite. Näin asia pitäisi nähdä kunnissakin. Esimerkiksi vuonna 2002 oli Suomessa 41 kuntaa joissa syntyi alle 10 lasta, ja 103 kuntaa, joissa lapsia syntyi alle 20! Kun oppilaita ei riitä joka kou-

luun, se tarkoittaa, että rakenteita pitää uudistaa. Yhtenäinen perusopetus on yksi ratkaisu ja se on haaste myös opettajankoulutukselle. Mutta aina ei ole kyse rakenteista tai rahasta, vaan ihmisyydestä. Lapsen pitää voida kokea, että opettaja oikeasti välittää. Kun lapsi saa tunteen, että opettaja puhuu minulle ja juuri minusta on kysymys, silloin myös opettajankoulutus on kyennyt johonkin.

Millaisia ammattilaisia tarvitaan?

Joensuun yliopiston opetuksen kehittämispäällikkö **Matti Meriläinen** on saanut opettajankoulutuksensa Chydenius-Instituutissa. Hänen mukaansa on entistä tiukemmin punta-voitava sitä, millaisia ammattilaisia työelämä tosiasiaa tarvitsee. Eräs vastaus tähän kysymykseen on laajalainen opettajapätevyys. Myös pätevistä erityisopettajista tuntuu olevan kasvava puute.

Meriläinen on ammattikehittäjä ja niinpä hän peräänkuuluttaakin jatkuvaa yhteyttä kentän opettajien ja yliopiston välille.

- Opiskelijatkin pitäisi saada pohdintaan mukaan. Heidän pitäisi ym-

märtää se perusasia, mitä varten he ovat kouluttautuneet opettajiksi. Kun itse aloitin opintoni Chydenius-Instituutissa kesällä 1992, olin ollut lähes kymmenen vuotta armeijan palveluksessa, varusmiehestä kapteenikurssiin. Taustani takia en täysin ymmärtänyt antaa instituutin vahvuuksille niille kuuluvaa arvoa. Yksi vahvuus ja laadun osoitus on yhteisöllisyyden tunne ja tiedeyhteisöön kasvaminen. Ne olivat mielestäni Kokkolan aikoina sellaista, jota kaipaa vieläkin.

- Opitaan osa koulutuksessa ja opitaan lisää työssä. Tällainen tunne minulle jäi Kokkolan ajoilta. Jotain asioita tehtiin "viimeisen päälle" ja osa jätettiin suosiolla myöhemmin opittavaksi. Nykyisin puhutaan akateemisista oppimisvalmiuksista, mutta luulen vasta Kokkolassa oppineeni itsenäisen opiskelun ja oppimisen mallin.

Opettajan persoonallisuutta ei korvaa mikään

Haapajarven kaupungin sivistystoimenjohtaja **Veijo Tikanmäki** on vuosien varrella palkannut henkilö-

kuntaansa useita Chydenius-Instituutista valmistuneita opettajia.

Hän arvostaa instituutin luokanopettajan kelpoisuuteen johtavaa aikuiskoulutusta, mutta myös instituutin organisoimaa täydennyskoulutusta. Laadukas opettajankoulutus edistää Tikanmäen mukaan jatkuvan koulutuksen toteutumista ja juuri tätä on Kokkolassa osattu hyödyntää. Maakunnassa toimivan täydennyskoulutusyksikön ja maakunnan opetusalan ammattilaisten vuorovai- kutuksessa toteutuu erinomaisesti ikivanha luokahuoneparadoksi: kokenut opettaja tuntee saavansa oppijoilta enemmän kuin pystyy itse heille antamaan.

- Yleisemmällä tasolla ajattelen niin, että mikäli aiomme selvittää kunnialla muutoksen maailmassa, opetusalankin tulee muuttua. Toisaalta: vaikka kulttuuriset, sosiaaliset ja teknologiset vaatimukset edellyttävät muutosta koko koulun organisaatiossa ja opettajan työssä, opettajan persoonallisuutta ei korvaa mikään. Koulun ydintoiminta tapahtuu aina luokahuoneessa opettajan, oppilaan ja oppisisällön välisenä vuorovaikutuksena. Ihmissuhdetiedot,

myöteläminen ja vuorovaikutus ovat edelleen opettamisen ja kasvatamisen kulmakiviä.

Vain osaaminen tuo lisäarvoa

Professori **Riitta Viitala** Vaasan yliopistosta on suuntautunut työssään osaamisen johtamisen ja johtajuuden tutkimukseen. Viitalan mukaan laadukkaan koulutuksen takana on oltava osaamista. Mutta osaamisen esille tulo edellyttää hyvää johtamista, hän tähdentää.

- Osaamisen johtaminen toimii kaikissa organisaatioissa periaatteissa samoin, mutta eri organisaatiot ovat eri tavoin kriittisiä kilpailuedun saavuttamisessa. Koulutuksessa ei ole kyse bulkkibisneksestä, jossa voitaisiin helposti kopioida kilpailijan toimintaa. Siksi kriittisyys korostuu, koska ainoa asia, millä tehdään asiakkaalle mitään lisäarvoa, on osaaminen. Tästä taas seuraa, että osaaminen on ainoa resurssi, jota käytännössä kannattaa tehokkaasti auttaa kehittymään lujasti. Sen varaan syntyvät ja kehittyvät

jatkuu sivulla 10

myös koulutustuotteet.

Osaamisen arviointi ei Viitalan mukaan ole yksioikoista.

- Jos asiakkaalta kysytään käsitteitä vaikkapa Chydenius-Instituutin palvelutuotteista, niin hän usein vastaa sen perusteella, miltä instituutin toiminta ulospäin näyttää. Tällaiset arviot eivät aina ole kovin syvällisiä ja perusteltuja. Palvelutoiminnassa on aina mukana se, että joutuu "näyttämään" joltakin. Jokaisella yrityksellä on käytössään hiottuja prosesseja, jotka näyttävät sujuvilta, ja laadukailta, aina painopaperista ja luennoitsijoiden tyylistä alkaen. Tämä "ulkoinen" saattaa saada asiat näyttämään hyvältä, vaikka lopputuloksena ei olisi sikaan erityisiä oppimistuloksia.

- Ihmisiltä on helppo kysyä vaikutelmia tästä "ulkoisesta", mutta se ei tarkoita sitä, mitä pään sisässä tapahtuu. Suuri kysymys onkin, miten päästä käsiksi todelliseen oppimiseen.

- Mikään yritys tai organisaatio ei voi pitkällä jäniteellä luoda kestävä menestystä, jos se tyytyy elämään vain tämän, "miltä tämä näyttää - ideologiansa" kanssa. Välttämätöntä siis on, että organisaatio määrittelee itse sisäisesti syvemmän tahtonsa; mitä se haluaa aikaan saada ja tuottaa. Tämä on luonnollista myös tällaisessa toiminnassa mitä Chydenius-Instituutti tekee. On pyrittävä tinkimättömästi siihen, että ihmisten ajattelu kehittyä, heidän toimintansa muuttuu, ja siirtyä jollakin tarkasteluvälillä aiempaa kehittyneemmälle tasolle. Koska ihminen on psykologinen olento, hän tarvitsee oman aikansa voidakseen luopua vanhasta - omaksuakseen sen sijaan jotakin uutta.

- Parhaimmillaan koulutus on kuin oman ajatusmaailman avaamista. Avattuaan mielen ikkunaluukut ihminen alkaa nähdä avatun ikkunan läpi maiseman uudella tavalla. Ja joskus se voi tapahtua lyhyessäkin ajassa.

Teksti: Juha Hakala

**Professori Paula Määttä,
Jyväskylän yliopiston
vararehtori,
Chydenius-Instituutin
johtokunnan puheenjohtaja**

LAADUKASTA OPETUSTA

Jyväskylän yliopisto käynnisti syksyllä 2000 opetuksen laadun kehittämishankkeen (OPLAA!) vuosille 2000 - 2003. Tavoitteena oli tukea opetuksen kehittämistyötä ja tehdä esitys laadukkaana opetuksen resursseista ja rakenteista. Hankkeen alussa kukin laitos arvioi oman opetuksensa ja hankki toisen laitoksen vertaisarvioinnin. Tältä pohjalta käynnistettiin opetuksen kehittämishankkeiden tukeminen ja opettajien kouluttaminen.

OPLAA!:n keskeisenä tavoitteena on ollut yli oppiaine- ja laitosrajojen suuntautuva opetuksen kehittämistyö. Yhteisiä keskusteluja on käyty sekä intensiivisissä työpajoissa että perjantai-iltapäivien toritapaamisissa. Teemat ovat vaihdelleet opetussuunnitelmien erilaisista rakenteista ja opiskelijoiden henkilökohtaisista oppimissuunnitelmista ohjauksen ja arvioinnin kysymyksiin sekä tieteellisen ajattelun omaksuamiseen.

Vuoden 2002 keskeisenä ponnistuksena oli koulutuksen laatuysikkö-hankkeiden valmistelu valtakunnalliseen arviointiin. Jyväskylän yliopistossa prosessi eteni yhdentoista kilpailevan hankkeen yhteistyönä. OPLAA! organisoivat yhteisiä seminaareja, joissa eri hankkeista vastaavat opettajat määrittivät laadukkaana opetuksen kriteerejä ja antoivat palautetta toistensa hankkeista. Loppuvaiheessa ryhmä valitsi keskuudestaan valtakunnalliseen arviointiin pyrkijät.

Korkeakoulujen arviointineuvosto päätti esittää opetusministeriölle yliopiston neljästä hankkeesta kahta koulutuksen laatuysikköksi: Chydenius-Instituutin luokanopettajien aikuiskoulutusta ja fysiikan laitoksen "lentävä lähtö" -hanketta. OPM myönsi yliopistolle koulutuksen tu-loksellisuusrahoitusta vuosille 2004 - 2006. Osa rahoituksesta suunnataan suoraan luokanopettajien aikuiskoulutuksen kehittämiseen.

OPLAA! alkaa olla hankkeena loppusuoralla. Yliopiston hallitukselle tehdään esitys opetuksen laatuajajärjestelmäksi vuoden 2003 loppuun mennessä. Keskustelu on edelleen käynnissä, joten kommentit ja palautteet ovat tervetulleita. Chydenius-Instituutti on usein ollut opetuksen kehittämisen suunnan näyttäjänä.

Instituutille maaseutu- tutkimuksen professori

Kokkolassa tehty ansiokas maaseutu- ja kulttuuritutkimus saa jatkossa entistäkin vahvemman selkänöjan maaseutukulttuurin professorin tuolin myötä. Chydenius-Instituuttiin perustettu professori on osa valtakunnallista maaseutututkimuksen professoriverkostoa, jota osarahoittaa maa- ja metsätalousministeriö.

Aluksi "veeteenä"

Chydenius-Instituutin maaseutukulttuurin professoria on valittu hoitamaan tutkimusjohtaja, YTT **Kari Ilmonen** ajalle 1.7.2003-30.6.2004. Professorin tehtäviin kuuluvat mm. maaseutukulttuurin tutkimushankkeiden suunnittelu, tutkimustyön ohjaaminen, hankerahoituksen organisointi, kulttuurialan koulutuksen suunnittelu, organisointi ja johtaminen sekä alaan liittyvät opetustehtävät.

Miten yrityksesi väki voi?

Euroopan sosiaalirahaston osaksi rahoittama hanke kutsuu Kokkolan ja Pietarsaaren seutukunnan pk-yrityksiä mukaan parantamaan työntekijöidensä työhyvinvointia. Projektiin sisältyy koulutusta ja yrityskohtaista työnohjausta.

Hankkeeseen valitaan mukaan 14 yritystä. Kaikista yrityksistä projektiin osallistuu useampi henkilö. Koulutus alkaa syksyn aikana ja kestää 2 v. Sen aikana kehitetään yritykselle työhyvinvointisuunnitelmaa. Koulutus tapahtuu suomeksi, mutta työnohjauksessa ja tutoroinnissa voidaan käyttää myös ruotsia.

Ota yhteyttä, niin kerron, miten voit hyödyntää ESR-tukea yrityksesi kehittämisessä. Ritva Gunell puh 040-7455 383, 06-8294 450, ritva.gunell@chydenius.fi

AJANKOHTAISTA

Verkkokursseja Kokkolan ja Kaustisen seutukuntien asukkaille!

Syksy 2003:
Hännälliset huolenpitäjät (2 ov)
Jos olet kiinnostunut lemmikkieläimistä ja niiden merkityksestä lapsen kasvamisessa ja kehitymisessä, tämä on juuri oikea verkkokurssi sinulle! Kurssi alkaa 29.9.2003.

Verkko-opiskelun ABC - vinkejä verkko-opintoja aloittelevalle (1 ov)
Mitä verkko-opiskelu on ja mitä se edellyttää opiskelijalta? Kurssi tarjoaa verkko-opiskelun perustaitoja Sinulle, joka olet kiinnostunut opintojen suorittamisesta tietoverkkojen välityksellä. Kurssi toteutetaan loka-marraskuussa 2003.

Kevät 2004:
Verkko-opettajan merikartta (2 ov)
Opettaja, ohjaaja tai koulutusten suunnittelija - monimuotoista opetustasi verkon avulla! Kurssin aikana kehität valmiuksiasi suunnitella ja toteuttaa omaa verkko-opetusta. Kurssi toteutetaan tammi-maaliskuussa 2004.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset kursseille: Tanja Isoaho, p. 06-8294 247, tanja.isoaho@chydenius.fi. Verkkokurssit ovat osittain Länsi-Suomen lääninhallituksen rahoittamia.

Tulevaa täydennyskoulutusta

Liikunnan sivuaineopinnot 15 ov, aloitus syksy 2003 - kesä 2004. Hinta 1920 €. Ilmoittautuminen **heti**.

Verkko- ja etäopetuksen asiantuntijakoulutus 15 ov, 24.9.2003 - kevät 2004. Hinta 2100 €. Ilmoittautuminen **heti**.

Englanninkielisen opetuksen (kielikylpy ja CLIL) sivuaineopinnot 15 ov, aloitus tammikuussa 2004. Ilmoittautuminen **28.11.2003** mennessä

Esi- ja alkuopetuksen perusopinnot 15 ov, tammikuu 2004 - tammikuu 2005. Hinta 1900 €. Ilmoittautuminen **28.11.2003** mennessä.

Kuvataiteen sivuaineopinnot 15 ov, tammikuu 2004 - tammikuu 2005. Hinta 2 100 €. Ilmoittautuminen **28.11.2003** mennessä.

Tietotekniikka ja tietoverkot oppimisen apuvälineinä 3 ov, 10-12/2003, Kokkola ja Ylivieska. Maksuton (OPH:n rahoitus). Ilmoittautuminen **heti**.

Lapsi- ja perhejuridiikan perusteet 3 ov, 29.9.2003-maaliskuu 2004. Kohderyhmä: sosiaali- ja terveystoimen työntekijät. Hinta 550 €. Ilmoittautuminen **heti**.

Uraohjaajaksi kehittyminen 3 ov, aloitus viikolla 43. Kohderyhmä: työvoimaohjaajat sekä oppilaitosten uraohjaajat ja opintoneuvoajat. Hinta 475 €. Ilmoittautuminen **24.9.2003** mennessä.

Tutkiva oppiminen 3 ov, syksy 2003. Hinta 540 €. Ilmoittautuminen **10/2003**.

Lisätiedot ja ilmoittautumiset: kurssisihteeri Leila Haapakoski, Chydenius-Instituutti, PL 567, 67701 Kokkola, puh. 06-8294 219, fax 06-8294 300, email: leila.haapakoski@chydenius.fi tai www-sivuillamme **www.chydenius.fi**

Korkea koulutustaso ja sisäinen yhteistyö avainasemassa

- **Koulutuksen, kulttuuritoiminnan** ja sivistyksen merkitystä ei riittävässä määrin oivalleta.

Tällaisia terveisiä maakunnan päättäjille lähettää maakuntaneuvos **Viljo S. Määttälä**, joka yhtenä mm. Chydenius-Instituutin, Kansanmusiikki-instituutin, Kansantaiteenkeskuksen, kesäyliopiston, ammattikorkeakoulun sekä Keski-Pohjanmaan kulttuurirahaston liikkeellepanevista voimista tietänee, mistä puhuu.

Koulutustason merkitys pienen maakunnan elinkeinoelämälle ja elinvoimaisuudelle on Määttälän näkemyksen mukaan paljon suurempi kuin yleisesti ajatellaan.

- Alueemme taloudellinen hyvinvointi riippuu ratkaisevasti koulutustasosta, sillä korkea koulutustaso houkuttelee yrityksiä alueelle. Maakunnan pitäisi tulla koko voimalla mukaan, että saamme tänne vahvan yliopistokeskuksen, joka turvaa maakunnallisen kehityksen.

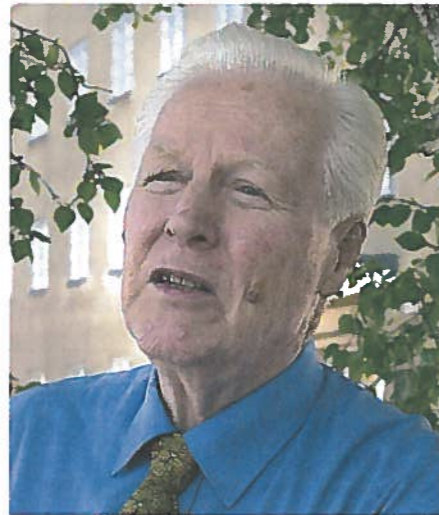
Maakuntakorkeakoulusta väitöskirjoihin

Keski-Pohjanmaan kulttuurirahaston merkitys alueen korkeakoulutoiminnalle on alusta asti ollut merkittävä. Kouluneuvos **Alfred Salmelan** jo rahaston perustamisen aikoihin, 1960-luvun alussa, esittämä maakuntakorkeakouluidea on pohjana niin ammattikorkeakoululle kuin Chydenius-Instituutillekin.

- Ensimmäinen laajempi korkea-koulutoiminta, kesäyliopistotoiminta, syntyi maakunnassa juuri **Salmelan** ajatuksen pohjalta, Määttälä kertoo. Kesäyliopiston ensimmäiset toimintavuodet rahoitettiin kulttuurirahaston ja Kokkolan kaupungin yhteistyönä. Vastaavalta pohjalta alkoi myös Chydenius-Instituutin toiminta.

Maakunnan koulutustason nousu näkyy Määttälän mukaan kulttuurirahastolta haettavissa apurahoissa.

- Aiemmin apurahoja haettiin enimmäkseen pro gradu -tutkielmien tekoon, nykyisin yhä useampi hakemus koskee lisensiaatti- tai väitöskirjatutkimusta.

Maakuntaneuvos Viljo S. Määttälä.

Chydeniuksen hengessä

Chydenius-Instituutin perustajajoukkoon vuonna 1975 kuuluivat Määttälän lisäksi mm. kaupunginjohtaja **Esko Lankila** sekä professori **Tuomas Anhava** ja **FL Niilo Luukanen**.

- Anhava toivoi instituutin perustamisjuhlassa esittämässään puheessa, että keskipohjalaista koulutus- ja tutkimustoimintaa viedään Chydeniuksen hengessä eteenpäin, ja niin-

hän sitä sitten on viety. Emme toki silloin osanneet kuvitellakaan, että Chydenius-Instituutista tulee se, mikä se tänä päivänä on, Määttälä kiittelee.

Sisäinen yhteistyö tärkeintä

Maakuntaneuvos Viljo S. Määttälä kokee keskipohjalaisuuden erääksi kantavimmista voimista urallaan.

- Minulle on aina keskipohjalaisuus merkinnyt hyvin paljon, ja olen valtakunnallisessa toiminnassakin kokenut Keski-Pohjanmaan vahvuksien kehittämisen ja maakunnan tunnetuksi tekemisen tärkeimpänä asiana.

Aatteellisina oppi-isinään Määttälä pitää **Josua Ruotsalaa**, **Eino Isohannia** ja **Viljami Kalliokoskea**.

-Yhteistoiminnasta näiden kolmen miehen kanssa imin itseeni vahvan harrastuksen näitä asioita kohtaan.

Määttälä näkee tärkeänä yhteistyön maakunnan ja muun maan välillä, mutta toivoo, että sisäinen yhteistyö olisi kuitenkin ensimmäisellä sijalla.

- Jos pystymme sisäisesti rakentamaan maakuntaa, jos pystymme vahvistamaan yliopistokeskusta ja jos voimme kehittää osaamiskeskusta yhteisvoimin, juuri tämän laatuisella rakentamistyöllä voimme vahvistaa maakuntaa.

Sisäisen yhteistyön ohella myös maakunnan vahvan keskuksen kehittäminen on Määttälän mielestä ensiarvoisen tärkeää. Positiiviseen ajatteluun taipuvainen maakuntaneuvos näkee Keski-Pohjanmaan tulevaisuuden valoisana.

- Kun oivallamme oman maakuntamme sisäiset vahvuudet ja ymmärrämme toimia siltä pohjalta, niin pääsemme kyllä kehittämään Keski-Pohjanmaata kukoistukseen. ■

- **Man inser inte i tillräcklig** utsträckning vilken betydelse utbildning, kulturverksamhet och bildning har. Det vill landskapsrådet **Viljo S. Määttälä** hälsa beslutsfattarna i landskapet. Som en av de drivande krafterna bakom bl.a. Chydenius-Institutet, Folkmusikinstitutet och Folkkulturhuset i Kaustby, sommaruniversitetet, yrkeshögskolan samt Mellersta Österbottens kulturfond torde han veta vad han talar om.

Utbildningsnivån har en mycket större betydelse för näringslivet och livskraften i ett litet landskap än vad man i allmänhet tror, anser Määttälä.

- Det ekonomiska välståndet i vår region beror i avgörande grad på utbildningsnivån. En hög utbildningsnivå lockar företag till regionen. Landskapet borde med all sin kraft medverka till att vi här får ett starkt universitetscentrum som tryggar den regionala utvecklingen.

Från regional högskola till doktorsavhandlingar

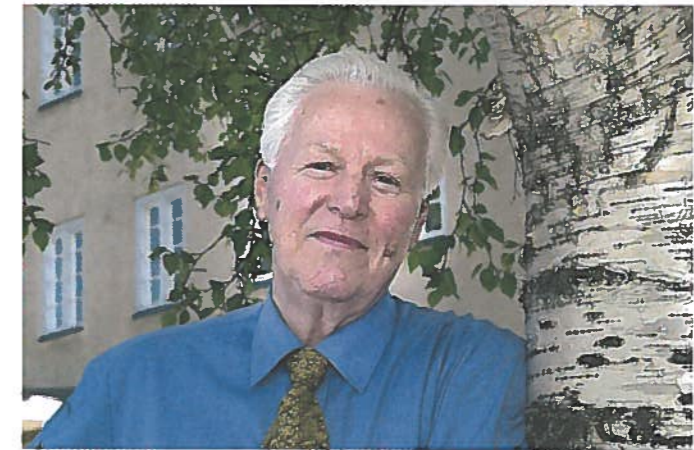
Mellersta Österbottens kulturfond har från första början haft en stor betydelse för högskoleverksamheten i regionen. Idén om en regional högskola, som framfördes av skolorådet **Alfred Salmela** redan vid den tid då fonden grundades, i början av 1960-talet, ligger till grund för såväl yrkeshögskolan som Chydenius-Institutet.

- Den första mera omfattande högskoleverksamheten, sommaruniversitetet, uppstod i regionen utgående från **Salmelas** tankar, berättar Määttälä. Kulturfonden och **Karleby** stad finansierade gemensamt de första verksamhetsåren för sommaruniversitetet. På motsvarande basis inleddes också verksamheten vid Chydenius-Institutet.

Att utbildningsnivån blivit högre i landskapet kommer enligt Määttälä

till synes i de stipendier som söks från kulturfonden.

- Förr ansökte man om stipendier för det mesta för att göra sitt pro gradu-arbete, nuförtiden gäller ansökningsen allt oftare en licentiat- eller doktorsavhandling.

Landskapsrådet Viljo S. Määttälä.

I Chydenius anda

I den grupp som år 1975 var med om att grunda Chydenius-Institutet ingick förutom Määttälä bl.a. stadsdirektör **Esko Lankila** samt professor **Tuomas Anhava** och fil.lic. **Niilo Luukanen**. I det tal som Anhava höll vid den fest som ordnades i samband med att institutet grundades uttryckte han förhoppningen att utbildnings- och forskningsverksamheten i regionen skall drivas framåt i Chydenius anda, vilket också sedermera har skett. Vi kunde förstås inte då föreställa oss att Chydenius-Institutet skulle bli vad det är i dag, säger Määttälä berömmande.

Internt samarbete viktigast

Landskapsrådet Viljo S. Määttälä tycker att den för Mellersta Österbotten typiska andan är en av de mest bärande krafter han har träffat på under sin levnadsbana.

- För mig har allt det som kännetecknar Mellersta Österbotten betydligt mycket, och också i verksamheten på riksnivå har jag upplevt det vara viktigt att utveckla Mellersta Österbottens styrkefaktorer och göra landskapet känt.

Määttälä räknar **Josua Ruotsala**, **Eino Isohanni** och **Viljami Kalliokoski** som sina ideella lärofäder.

- Samarbetet med dessa tre väckte hos mig ett starkt intresse för dessa frågor.

Määttälä anser det vara viktigt med samarbete mellan landskapet och resten av landet, men hoppas

att det interna samarbetet ändå skall komma i främsta rummet.

- Om vi internt kan bygga upp landskapet, om vi kan förstärka universitetscentret och om vi kan utveckla kompetenscentra med gemensamma krafter, så kan vi just genom ett sådant uppbyggnadsarbete göra landskapet starkare.

Utöver det interna samarbetet är det enligt Määttälä ytterst viktigt att utveckla ett starkt centrum i landskapet. Landskapsrådet som har benägenhet för positivt tänkande ser ljus på framtiden i Mellersta Österbotten.

- När vi kommer till insikt om de interna styrkefaktorerna i vårt landskap och förstår att agera utgående från det, så skall vi nog få Mellersta Österbotten att blomstra. ■

Teksti/text: *Tanja Isoaho*
Kuvat/bilder: *Aki Paavola*

Anders Chydeniuksen kuolemasta 200 vuotta ELÄKÖÖN ANDERS!

Chydeniuksen testamentissa esiintyvät Mats Holmqvist ja Maria Pihlajaniemi.

Chydeniuksen juhluvuoden pääjuhlapäivää vietettiin 1.3. 2003 Kokkolassa monin tavoin. Maaliskuinen lautantai toi Kokkolan kaduille rahvaan ja porvariston lisäksi ministereitä, tasavallan presidentin, piispoja ja korkeimpia virkamiehiä Pohjanlahden

molemmilta puolilta. Kaarlelan kirkossa kuultiin monipuolisen ohjelman lomassa arkkipiispa emeritus **John Vikströmin** esitelmä Vapaus ja vastuu - Anders Chydeniuksen filosofia tässä ajassa.

Kokkola-sali käyttöön

Iltajuhla oli samalla Kokkola-salin debyytti. Virallisen vihkimisen suoritti ja juhlapuheen piti tasavallan presidentti **Tarja Halonen**. Lisäksi tilaisuudessa käyttivät puheenvuoron Kokkolan kaupunginvaltuuston puheenjohtaja **Stefan Anderson**, Anders Chydenius-säätiön hallituksen puheenjohtaja **Gustav Björkstrand**, Uppsalan läänin maaherra **Anders Björk** sekä Anders Chydenius itse näyttelijä **Mats Holmqvistin** suulla. Musiikkia Chydeniuksen nuottikirjastosta esitti Keski-Pohjanmaan Kamariorkesteri johtajanaan **Juha Kangas**.

Kansanjuhla

Chydeniuksen pappilan pihapiirissä Kaarlelan kirkonmäellä kahviteltiin Chydeniuksen pipareita maistellen ja kuunneltiin pelimannimusiikkia.

Museossa musisoivat Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulun opiskelijat **Anu Niemelä** ja **Sirpa Syrjä**. Myös muistohuoneen näyttely keräsi runsaasti vierailijoita. Pappilassa esitettiin **Pertti Hyttisen** ja **Mats Holmqvistin** kirjoittama pienoisenäytelmä Anders Chydeniuksen testamentti.

UC kysyi muutamilta näyttelyvierailta, mitä Anders Chydenius on merkinnyt Kokkolalle ja koko Suomelle.

Todellinen suurmies

Betty Kankkosen mielestä Kokkola voisi hyödyntää Anders Chydeniuksen nimeä paljon nykyistä tehokkaammin. -Hän oli todellinen suurmies ja on antanut Kokkolalle monenlaista henkistä hyvää. Chyde-

Betty Kankkonen.

Tarja Ihalainen ja Ulrika Keski-Korhonen.

Katja Kivistö.

nus-Instituutti on yliopistollinen laitos. Siellä on ollut mielenkiintoisia luentoja myös ruotsiksi. Sellaista saisi olla toki vielä lisää vaikkapa vanhenemisesta, käytöstavoista ja taloudesta.

Kokkolalaiset **Tarja Ihalainen** ja **Ulrika Keski-Korhonen** päättivät lähteä yhdessä juhlimaan kaupun-

gin suurmiestä. -Chydenius oli todella merkittävä mies ja monipuolinen. Vielä kahdensadan vuodenkin päästä hänen ajatuksensa ja toimintansa ovat ajankohtaisia - vai vasta nytkö hän on saanut sen merkityksen, mikä hänelle kuuluu?

Jyväskylän yliopistossa luokanopettajaksi opiskeleva kaustislainen

Katja Kivistö pitää Chydeniusta Suomen sivistäjänä. -Tärkeä mies Kokkolalle ja koko Suomelle. Hyvin on juhlaansa ansainnut. ■

Teksti: Lauri Tuomi-Nikula
Kuvat: Aki Paavola

Atk-osaamista yli 20 vuoden kokemuksella

- tietokoneet
- tulostimet
- näytöt
- ohjelmat
- tarvikkeet
- huolto
- konsultointi

K•DATA

KOKKOLA: Pitkän sillankatu 21, Puh. (06) 832 3600, Yritysmyynti ja huolto: Pitkän sillankatu 1-3, YLIVIESKA: Rautatiekatu 15, Puh. (08) 410 099

Chydenius sai oman säätiönsä

Kokkolassa on monta Chydeniuksen nimeä kantavaa toimijaa. On instituuttia, katuja, kouluja ja palkintoa. Ja nyt on vielä säätiökin. Mistä Anders Chydenius -säätiössä on oikein kyse?

Säätiön tehtävä ei ole rahoittaa Chydenius-Instituuttia, vaikka se toimiikin läheisessä yhteistyössä instituutin kanssa. Sen sijaan säätiö pyrkii vaikuttamaan ja keskustelemaan, Kokkolaa kotipaikkanaan pitäen puhumaan niin, että sitä kuunnellaan laajemminkin maassa ja maailmalla - aivan kuten Anders Chydeniusta aikoinaan.

Kokkolan kaupunginvaltuutetut päättivät 2001 perustaa yhdessä Chydenius-instituutin kannatusyhdistyksen kanssa Anders Chydeniuksen nimeä kantavan säätiön ja lahjoittaa sille perustamis-pääoman. Jo tätä ennen säätiö oli saanut ensimmäisen ulkopuolisen lahjoittajansa, presidentti Mauno Koiviston.

Pelkkä perustaminen ei kuitenkaan riitä. Säätiöllä täytyy olla tarkoitus. Sen voi tiivistää kahteen lähtökohtaan.

Ensimmäinen säätiö vaalii Chydeniuksen nimeä ja perintöä. Suomen markan poistumisen myötä katosivat myös tuhannen markan setelit, jotka muistuttivat 1700-luvun valitusajattelijan kuulumisesta kansallisten suurmiesten joukkoon. Se

Kuva: Chydenius-säätiön arkisto

Säätiön hallituksen jäseniä sekä säätiöidean "isä" Rainer Kotka Chydeniuksen pappilan edustalla kesäkuun kokouksen jälkeen.

Vasemmalta: Chydenius-Instituutin johtaja Mikko Viitasalo, Osuuskauppa KPO:n toimitusjohtaja, kauppaneuvos Martti Eurola, Tapiola-yhtiöiden pääjohtaja Asmo Kalpala, säätiön puheenjohtaja, Åbo Akademin rehtori Gustav Björkstrand, säätiön asiamies, tutkija Matti Kalliokoski, Rainer Kotka, Ihmisoikeusliiton pääsihteeri Kristiina Kouros, valtiovarainministeriön valtiosihteeri Raimo Sailas, Konstsamfundetin toimitusjohtaja Lasse Koivu ja kaupunginjohtaja Antti Isotalus. Kuvasta puuttuvat säätiön varapuheenjohtaja, maaherra Anders Björck sekä Euroopan keskuspankin johtokunnan jäsen Sirkka Hämäläinen.

paikka on syytä pitää keskipohjalaisissa käsissä.

Toinen lähtökohta liittyy enemmän Chydeniuksen ajattelun sisältöön. Hän puhui talouden vapauttamisesta ja erivapauksien poistosta mutta oli vahvasti sitä mieltä, että talous oli olemassa ihmistä varten eikä päinvastoin. Hänen poliittinen linjansa perustui demokratiaan, tasa-arvoon ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen.

Säätiö on toiminnassaan kohteensa tavoin keskustelun herättäjä ja käytännön vaikuttaja.

Luontevin pohja tällaiselle toiminnalle on pohjoismaisuus, erityisesti suomalais-ruotsalaisuus, mikä

näky myös säätiön hallituksessa: puheenjohtajana on rehtori Gustav Björkstrand Suomesta ja varapuheenjohtajana maaherra Anders Björck Ruotsista.

Tietenkin tällainen toiminta vaatii voimavaroja, joita aloittelevalla säätiöllä ei yksin ole. Siksi varsinkin alkuvuosi on toiminta painottuu yhteishankkeisiin muiden toimijoiden kanssa.

Säätiön toiminta käynnistyy 2003 Chydeniuksen kuoleman 200-vuotismuistovuonna seminaareilla, näyttelyillä ja ensimmäisillä julkaisuilla. Jos asetetut tavoitteet toteutuvat, vuonna 2010 säätiö on lunastanut paikkansa, on aktiivinen vaikuttaja laajemmin

kin ja jatkaa Kokkolan oman pojan demokraattista valistusperinnettä 2000-luvulla. ■

Teksti: Matti Kalliokoski
säätiön asiamies

Metsään mentiin!

Kuva: Julia Himanka

Chydenius-Instituutin henkilökunnan virkistyspäivää vietettiin kirpeänä kesäkuun päivänä Lestillä Peuranpolulla. Linja-autollinen instituuttilaisia matkusti Lestin Valkeisjärven rannalle matkanjohtajan viisaisten tietokilpailukysymysten saattelemana. Metsäpeurasta nimensä saanut Peuranpolun ulkoilureitti sijaitsee 9000 hehtaarin erämaa-alueel-

la ja on kokonaisuudessaan 80 kilometrin pituinen.

Perillä alkoi tiukka taistelu "Vuoden valkoinen peura" -tittelistä.

Ja kuka voitti kisan - kesätyöntekijä tietenkin. Terveisiä Elinalle - Valkoiselle Peuralle!

Teksti: Anu Rantamäki

Instituutin joukkue kolaroitunakin toiseksi

Kuva: P. Hyttinen

Perinteinen venetsialaissoutu soudettiin lauantaina 30.8. Suntain vuolessa virrassa.

Antin olympiakomitean valitsema ja valmentama joukkue menestyi kisassa loistavasti. Joukkue sai loistavan lähdön ja jätti muut lähtökiihtyksessä "seisomaan". Toisella osuudella Eskon saaren siganissa Kokkolan kaupungin joukkue kiilasi vasemmalle kaistalle ja törmäsi insti-

tuutin veneeseen seurauksella, että airon hankain katkesi. Jouduimme loppuosuuden soutamaan yhdellä airolla. Pidimme kuitenkin Keski-Pohjanmaan liiton joukkueen selän takana. Joukkuessamme kunnostautuivat: Teija Rosenqvist, Magnus Björkgren, Magnus Nygård ja Ilkka Luoto. Perämiehenä oli Mikko Viitasalo.

Teksti: Mikko Viitasalo

AJANKOHTAISTA

Asiantuntijapalveluita vahvalla kokemuksella

Chydenius-Instituutin tutkimus- ja aluekehityspalvelut tunnustetaan laadusta. Asiantuntijamme palvelevat alueen toimijoita käytännölläheisesti ja asiakasnäkökulmasta. Taustalla on yliopistoverkosto sekä kansainvälinen tutkimustieto.

Teemme:

- Tutkimuksia ja selvityksiä
- Hankkeiden väli- ja loppuarvioita
- Asiantuntijapalveluita ja konsultointia

Tutkimusjohtaja Jouni Kaipainen, p. (06) 8294 254, gsm (040) 704 8882 jouni.kaipainen@chydenius.fi
Professori Kari Ilmonen, p. (06) 8294 252, gsm (040) 542 5580 kari.ilmonen@chydenius.fi

Infotempaus Pietarsaaressa

Kuva: R. Gunnell

Chydenius-Instituutti järjestää sarran infotilaisuuksia Pietarsaaressa. Ensimmäinen pidettiin toukokuussa Citymarketin asiakasillalla. Infopistettä olivat hoitamassa Ulla Aho ja Ritva Gunnell.

Olipa kerran, ei niin kovin kauan sitten, Pieni Aikuisopiskelija ...

Pieni Aikuisopiskelija asusti jokirannassa suuren Satumetsän laitamilla. Eräänä kuulaana aamuna, kun punakeltaiset lehdet värjivät syysmaisemaa, Pieni Aikuisopiskelija päätti jälleen pakata reppunsa ja lähteä aloittamaan uusia opintoja. Jokivartta taivaltaessaan Pieni Aikuisopiskelija muisteli taloustieteen opettajan painottaneen, että aikuisopiskelijat ovat nykyisin varsin laatutietoista väkeä. "Tällä kertaa minäkin olen laatutietoinen", hymisi Aikuisopiskelija, "valitsen laadukasta koulutusta laadukkaasta oppilaitoksesta".

Aikansa kuljettuaan Pieni Aikuisopiskelija osui ensimmäisen oppilaitoksen pihaan. Oven avattuaan Aikuisopiskelija aivan häikäisty. Suuren ja valoisan aulatilan juhlaava sisustus veti vertoja taidehistorian opinnoista tutuille jugend-saleille. Ystävällinen kurssisihteeri tervehti Aikuisopiskelijaa ja alkoi kertoa koulutustarjonnasta: "Tervetuloa meille opiskelemaan! Täällä opiskelijoiden viihtyvyyteen on kiinnitetty erityistä huomiota. Meillä on luokkahuoneissa puhvelinhuonekaiset leposohvat, saarnipuiset työpöydät ja saunatiloissa päärynänmakuisella kivennäisvedellä täytetty poreallas. Monistamateriaali mapitetaan trendikkään ruutukuosiseen kansioon ja kynissä on messinkinen nuppi. Verkkokursseillamme viihdyt taatusti: multimedielementit ovat Matrixin luokkaa ja kaikki mahdollinen vilkkuu, välkkyä ja pitää kovaa ääntä!" Pieni Aikuisopiskelija kiitti hämmennyneenä kurssisihteeriä, asetteli varovasti kiiltävömpäiset koulutusessitteet reppuunsa ja asteli peilikirkaaksi vahattua käytävää pitkin ulos.

Mieli laadukkaita viihtyvyyselementtejä kuhisten Aikuisopiskelija suuntasi kulkunsa kohti seuraavaa oppilaitosta. Ovelta hän hätkähti suurta, neonväristä ALE-julistetta. Siinä samassa paikalle pelmahti syysmyrskyn voimalla koulutussuunnittelija, joka aloitti esittelyn innosta täristen: "Tervetuloa, meillä onkin juuri alkanut iso syysalennusmyynti! Esiintymistaito on erikoistarjouksessa ja johtamiskoulutukseen pääsee kaksi pomea yhden hinnalla! Kaupan päälle opiskelijat saavat heijastimella varustetun hedelmäveitsen. Nopeimmat osallistuvat arvontaan, jonka voittona on helmikirjailtu servettiteline!" Pieni Aikuisopiskeli-

ja totesi, ettei ole kuullut näin intensiivistä esitystä edes kesäteatterissa. Puhelinluettelonpaksuiset kurssioppaat kainalossaan Pieni Aikuisopiskelija perääntyi pikkuhiljaa ALE-kylltien alta, koulutussuunnittelijan yhä jatkaessa paatoksellista mainospuhettaan.

Seuraavan opinauhjon aulaan saavuttuaan Pieni Aikuisopiskelija kohtasi tyylikkään herrasmiehen, joka aloitti oppilaitoksen esittelyn hienostuneen hillitysti: "Tervetuloa! Meillä on erittäin asiantunteva opettajakunta, muualta ei voi moista löytää! Monet opettajistamme tuntevat itsensä todellisiksi suurmiehiksi, he eivät mahdu edes luokkahuoneiden ovista sisään, siksi luennot pidetään autokatoksessa. Säveltäpailua opettaa toissavuoden tangokuninkaallinen ja journalistiikan ryhmää vetää TV:stä tuttu uutistenlukija, joka viimeisteli tohtorinväitöksensä mainoskatkojen aikana. Biologiassa havaintoeläiminä toimivat Ruokolahden leijona ja koditon liito-orava. Parisuhdepiiriä vetää eukonkannon Suomenmestari ja tekstiilitöiden maailmaan johdattelun neulontaguru, joka on virkannut kolmetuhatta metriä sängynpeittoa!"

Pää pyörällä puhvelisohvista ja maratonmatkoja virkkavista käsityönopettajista Pieni Aikuisopiskelija sulloi viimeisetkin essitteet reppuunsa ja lähti suunnistamaan kotiaan kohti. "Kylläpä laatutietoisuus on kimurantti ominaisuus", mietiskeli hämmennyneenä Aikuisopiskelija Satumetsään vaeltaessaan. Mökissään Pieni Aikuisopiskelija levitti oppilaitosten essitteet pöydälle ja alkoi kaivaa imagoja luovien iskulauseiden alta oppisisältöjen kuvauksia ja koulutuksen tavoitteita. Markkinoinnin tehokeinot vyöryivät armotta asiategstin päälle, mutta Aikuisopiskelija jatkoi sinnikkäästi työtään. Kuten useimmat sadut, tämäkin tarina päättyy onnellisesti: aikansa päähkäiltyään Pieni Aikuisopiskelija löysi kiinnostavan kurssin, avasi tietokoneen ja ilmoittautui mukaan oppilaitoksen nettisivuilla. Aikanaan opinnot sitten alkoivat ja kurssi osoittautui oivalliseksi valinnaksi. Ja niin Pieni Aikuisopiskelija eli Satumetsän laitamilla elinikäisestä oppimisesta innostuneena vielä monen monta vuotta. ■

Suunnittelija Paula Kivinen

Paula Kivinen

Paula Kivinen käynnistää autonsa Vete-
telissä aamuvarhain. Matka työpai-
kalle Kokkolaan kulkee kauniin kes-
kipohjalaismaiseman kautta. Työhön
on mukava lähteä; edessä odottaa
uusi päivä, joka tarjoaa vielä tunte-
mattomia haasteita.

Vanhan nahkatehtaan tunnelma
on Paulalle tuttu opiskelua ajoilta jo yli
kymmenen vuoden takaa, mutta se
"antaa pikku sävöksen" yhä vielä-
kin. Rakennus itsessään luo työpai-
kalle miellyttävän ilmapiirin, ja työ-
huoneen ikkunasta avautuu upea nä-
köala Kokkolan ylle.

Kivinen toimii muun muassa
Kaustisen seutukunnan yritysten ke-
hittämisprojektissa (Kaselli) hank-
keen koordinoititehtävissä. Siksipä
työmatka ei joka aamu johda Kokko-
laan saakka, vaan parina - kolmena
päivänä viikossa työmatka kestää
kolmen vartin sijaan viisi minuuttia.
Vanhan kivitalon tunnelma vaihtuu
Kaustisen Haitekki-talon moderniin
ympäristöön. Paula on tyytyväinen
järjestelyyn; hän viihtyy mainiosti
molemmissa toimipaikoissa.

Hagströmin kulman kivitalon käy-
tävillä opiskelijan ominaisuudessa
vuosia kulkenut Paula aloitti työnsä
Chydenius-Instituutissa syksyllä
2002. Tuttuun taloon ja osittain tuttu-
jen ihmisten joukkoon oli mukava ja
helppo tulla. Ensimmäiset työtehtä-
vät olivat opetus- ja kasvatustalon

täydennyskoulutuksen parissa.
Hammashoitajan työn ohessa hallin-
totieteiden maisteriksi opiskellut Ki-
vinen opiskelee edelleen työn ohella,
koska "opiskelu on verissä, ei osaa
olla ilman!" Hän kertoo opiskelijana
muuttuneensa entistä arvostavam-
maksi koulutuksen järjestäjää koh-
taan sen myötä, kun on itse päässyt
kokemaan, millainen prosessi on
"epämääräisen idean työstäminen
valmiiksi koulutukseksi".

Paula pitää elinikäisen oppimisen
ajatusta tärkeänä. Hänen mielestään
ihmisellä tulee olla ja on kaiken ikää
"tiedonnälkä". Nälän tyydyttämi-
seen ei aina vaadita korkeakoulu-
opintoja tai muitakaan virallisia tapo-
ja, sillä oppimista tapahtuu monel-
la eri tavalla. Kivisen mielestä pää-
asia kuitenkin on, että oppimisen tar-
peen tunnistaa ja tunnustaa, ja että
tiedon nälkään ennen kaikkea uskal-
letaan vastata.

Matka kellotornin alta kotiin Vete-
liin halkoo keskipohjalaisia peltoja ja
metsiä. Kunta vaihtuu toiseen, tien
mutkat ja pitkät suorat ovat tuttuja ja
maisema Paulalle rakas. "Seutukun-
taylpeyttä" tunnustava Kivinen ei
muualle muuttaisi, sillä kaunis ja tur-
vallinen Keski-Pohjanmaa tarjoaa
kaiken tarvittavan sekä tilaa hengit-
tää. Paras paikka ihmisen asua. ■

Teksti: Tanja Isoaho

Ensimmäiset tietotekniikan maisterit Kokkolasta

Ensimmäiset opiskelijat ovat valmistuneet Chydenius-Instituutin tietotekniikan maisterikoulutusohjelmasta. Huhtikuussa valmistuneet **Harri Ihalainen** (Kannus) ja **Hannu Leppälä** (Ylivieska) aloittivat opiskelunsa ensimmäisen vuosikurssin mukana. Heille järjestettiin viimeiset luennot viime vuoden syksyllä, jonka jälkeen he ovat keskittyneet opinnäytetöiden tekemiseen. Ihalaisen opinnäytetyö käsitteli Pouttu Oy:n ohjelmistohankintaprosessia ja Leppälän työ käsitteli Bluetoothin testaamista, joka liittyy Centrian Ylivieskan yksikön toimintaan. Ryhmän muut opiskelijat tulevat pääosin valmistumaan tämän vuoden aikana.

Koulutusohjelmassa opiskelee tällä hetkellä kolme eri vuosikurssia, joista ensimmäinen aloitti vuoden 1999 toukokuussa. Lähivuosien aikana tulee valmistumaan arviolta 50 maisteria ja diplomi-insinööriä.

Soittajille soppaa: kevyen musiikin koulutustarpeet tutkittu

Opetusministeriön rahoittama tutkimushanke *Kevyen musiikin koulutustarpeet* on valmis. Tutkimuksessa käsiteltävinä teemoina olivat populaarimusiikin aseman muutos suomalaisessa kulttuuripolitiikassa sekä kevyen musiikin koulutus ja työllisyys ajankohtaisine kysymyksineen ja haasteineen. Tutkimuksen tärkein anti koostui viidenkymmenen musiikkialan ammattilaisen haastattelusta. Tutkimuksen tekijä on professori Kari Ilmonen. Tutkimus julkaistaan kuluvana syksynä Liken kustantamana.

Uusia oppiaineita avoimessa yliopistossa

Avoimessa yliopistossa on tarjolla tämän lukuvuoden aikana noin 40 erilaista opintokokonaisuutta. Uusina opintoina ohjelmaan on otettu mm. Kulttuurin avaimet, 15 opintoviikon laajuinen perusopintokokonaisuus, jossa paneudutaan monipuolisesti kulttuurin ja taiteen eri alueisiin. Toinen uusi opintokokonaisuus on monitieteinen Työ ja ihminen muutoksessa -approbatur. Siinä tarkastellaan eri tieteiden - yhteiskunta- ja taloustieteiden, aikuiskasvatuksen, psykologian ja gerontologian - näkökulmasta työn ja ihmisen välistä merkityssuhdetta. Keväällä alkavat Suomen kielen aineopinnot ovat ohjelmassa niin ikään täysin uusia. Valtio-opin approbatur -opinnot on otettu tarjontaan pitkstä aikaa. Uutta on myös Johtamisen aineopinnot, jotka järjestetään yhteistyössä Vaasan avoimen yliopiston kanssa.

Avointa yliopistoa usealla paikkakunnalla

Chydenius-Instituutin avoin yliopisto tarjoaa tänä lukuvuonna aiempaa runsaammin opintoja myös Pietarsaareissa ja Vaasassa. Pietarsaareissa alkavat kasvatustieteen ja aikuiskasvatuksen perusopinnot, asiakaspalvelun ja markkinoinnin approbatur sekä tietotekniikan approbatur -kursseja. Vaasassa järjestetään kasvatustieteen ja aikuiskasvatuksen perusopinnot, kasvatustieteen pedagogiset perusopinnot, kasvatustieteen aineopinnot sekä tilastomenetelmien peruskurssi.

Kaselli kouluttaa yrityksiä

Chydenius-Instituutti on järjestänyt koulutuksia Kaustisen seutukunnan

elinkeinojen kehittämiskeskuksen koulutusosion (Kaselli) kautta yritysten tarpeisiin vuoden 2002 elokuusta lähtien. Hanketta voidaan pitää melkoisen onnistuneena: tähän mennessä koulutuksiin on osallistunut jo lähes 200 opiskelijaa yli 30 yrityksestä. Seutukunnan kaikki kunnat ovat olleet koulutuksissa edustettuina.

Aktiivisimmat yritykset ovat ehtineet hankkia jo useampiakin koulutuksia Kasellin kautta. Hyvänä esimerkkinä tästä on Kuljetusliike E. Tikkakoski Oy Vetelistä: yrittäjä ja koko henkilökunta osallistuivat talvella 2003 laatukoulutukseen ja nyt yritys on hankkimassa yhdelle työntekijälleen palkanlaskijan tutkintoon johtavaa koulutusta.

Bioenergiaa metsästä

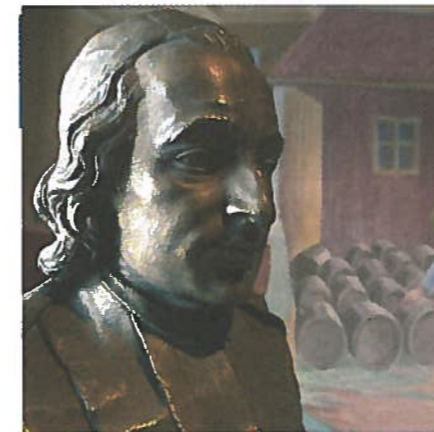
Bioenergiaa metsästä -projektin tavoitteena on tutkimusta hyödyntäen jatkojalostaa harvennuksissa saatu puupolttoaine pelleteiksi ja priekteiksi. Tässä Merenkurkun alueen yhteistyöprojektissa ovat Chydenius-Instituutin lisäksi mukana Keski-Pohjanmaan maaseutuakatemia, Ruotsin maaseutuylöpisto, Metsäntutkimuslaitos ja Keski-Pohjanmaan metsänomistajien liitto.

Chydenius eduskuntaan!

Anders Chydenius -juhlavuoden näyttely on syksyllä esillä Eduskunnan kirjastossa Helsingissä. Näyttely on avattu 1.9. ja se on nähtävillä aina lokakuun loppuun asti. Lokakuussa järjestetään eduskunnan auditoriossa myös asiantuntijaseminaari, jossa pohditaan yhteiskunnallisen suunnittelun tarvetta ja mahdollisuuksia nykypäivänä - lähtökohtana Chydeniuksen ajatukset. Alustajiksi on kutsuttu mm. aikaisempia Chydenius-palkinnon saajia.

Näyttely on vuoden aikana ollut Kokkolan ohella esillä Chydeniuksen synnyinpitäjässä Sotkamossa sekä Kuusamossa, jossa hän vietti suurimman osan lapsuudestaan.

Chydenius på Sveriges riksdag

Chydenius esittäytyy syksyn aikana myös Ruotsissa. Chydenius-Instituutin tuottama näyttely avataan Ruotsin valtiopäivien kirjastossa Tukholman Gamla Stanissa 26.11., ja samassa yhteydessä järjestetään myös Chydenius-aiheinen symposium. Syksyn aikana näyttely kiertää Suomen Ruotsin-lähetystön toimesta eri puolilla maata.

Uusi MBA aloitti

Jo toinen MBA -ohjelma käynnistyi Chydenius-Instituutissa. Keväällä 2003 alkanutta Entrepreneurial Chydenius MBA -ohjelmaa toteutetaan yhdessä Vaasan yliopiston Levón-instituutin kanssa. Ohjelman rahoittajina ovat Euroopan Sosiaalirahasto ja Länsi-Suomen lääninhallitus. Ohjelma jatkuu vuoden 2005 loppuun saakka.

Johtamisopinnojen laajuus on 60 ov ja tavoitteena opiskelijoilla on MBA -diplomi. Opiskelemaan valittiin 23 Kokkolan ja Kaustisen seutukuntien yritysten ja muiden organisaatioiden esimiestehtävissä toimivaa henkilöä.

Uutta tulkintaa oppimisvaikeuksista

Chydenius-Instituutti on julkaissut luokanopettajakoulutuksesta valmistuneen Anita Kankaan tasokkaan pro gradu -tutkielman, jossa hän tarkastelee oppimisvaikeuksia yhdistäen teoriaa ja omia kokemuksiaan erityisopettajana. Anita Kangas on onnistunut löytämään paljon tutkituun aiheeseen uuden kokonaisvaltaisen näkökulman välttämällä näin perinteiset kapeat tarkastelutavat. Hän hakee syvällistä ymmärrystä oppimisvaikeuksiin painottaen oppilaiden omia kokemuksia ja tulkintoja.

Tutkielma on nimeltään *Ymmärryksen etsintää oppimisongelmien kohtaamiseen. Teoreettista tulkintaa ja käytännön havaintoja oppimisvaikeuksien ilmenemisestä, luonteesta ja auttamismahdollisuuksista*. Julkaisua voi ostaa Chydenius-Instituutin kirjastosta.

Hännälliset huolenpitäjät

"Hännälliset huolenpitäjät - lemmikkieläinten merkitys lasten kasvamisessa ja kehittämisessä" on kahden opintoviikon laajuinen verkkokurssi, jossa perehdytään eläimen ja ihmisen - erityisesti lemmikin ja lapsen - vuorovaikutussuhteeseen. Kurssissa tarkastellaan lemmikkien vaikutusta lapsen kehityksen eri osa-alueisiin tutkimusten pohjalta ja käytännön läheisten case-esimerkkien avulla. Verkkokurssi on avoin kaikille asiasta kiinnostuneille.

Nimityksiä

DI Veli-Pekka Sahlgren aloitti 1.7.2003 projektipäällikkönä aluekeskusohjelman ICT-toimialan koordinointiprojektissa. Aiemmin hän on toiminut projektipäällikkönä Botnia Hightech Oy:ssä. Tervetuloa taloon!

KESKITY OLENNaiseEN

CANORAMA

KOKKOLA
puh 06-8231 300

PIETARSAARI
puh 06-7817 300

KUUSAMO
puh 08-5614 740

YLIVIESKA
puh 08-4108 800